

אותה?]

רבי יהודה אומר: הואיל ונאמר "זאת", הרי זה מיעוט, ללמדנו "זאת ולא אחרת", שאין האשה שותה, ושונה.

אמר רבי יהודה: מעשה והעיד לפנינו נחוניא חופר שיחין [חופר בורות להכניס מים לעולי רגלים בשדות ובדרכים], שכך קיבל: האשה שותה, ושונה!

וקיבלנו עדותו רק בשני אנשים [בשני בעלים], שגירשה הראשון או מת אחר ששתתה, והלכה ונישאת לאחר וקינא לה השני ונסתרה, ומשום שריבתה התורה "תורת הקנאות".

אבל לא באיש אחד [בבעל אחד], שהוא אינו יכול להשקותה שוב, ומשום שמיעטה התורה: "זאת".

וחכמים אומרים [היא שיטה שלישית]:

אין האשה שותה ושונה, בין באיש [בעל] אחד, בין בשני אנשים [בעלים].

ומקשינן: ולתנא קמא נמי, כיון שלפי דעתו אפילו באיש אחד היא שותה ושונה, הכתיב "זאת", ומה זה בא למעט!?

ועוד תיקשי לרבנן בתראי [חכמים האחרונים, היא השיטה השלישית] נמי, כיון שלפי דעתם אף בשני אנשים אין היא חוזרת

כלומר, כיון שאם יגרשנה ותחזור אליו תיאסר עליו, הרי זה בכלל: כל שתיבעל ותהא אסורה לו — מתנה עמה. (12)

תא שמע ראייה ממשנתנו, שיכול הוא להתנות על גישואין אחרונים:

דהרי שנינו: הכל שוין, שלא היה מתנה עמה לא על קודם שנתארס, ולא על אחר שנתגרש ותיפטר לאחר ותיטמא, ואחר כך יחזירנה, לא היה מתנה.

הרי משמע: הא להתנות לכשיחזירנה ותיטמא, הכי נמי דאליבא דרבי מאיר — מתני.

ומסקינן: אכן שמע מינה!

תנו רבנן:

נאמר בפרשת סוטה: "זאת תורת הקנאות", ומשמע: תורה אחת לכל הקנאות, שבכולן יעשה לה כתורה הזאת —

מלמד: שהאשה שותה פעם אחת, ושונה לשתות שוב אם קינא לה בעלה ונסתרה פעם שניה לאחר השתייה הראשונה, ומפרש לה הגמרא ואזיל.

ביקשו התוספות להוסיף על מה שנאמר בש"ס שלנו.

12. צדדי הספק נתבארו על פי תוספות הרא"ש [נהצד הראשון הוא, שהוא כ"דבר שלא בא לעולם], וראה "דבר שאול" סימן ל, ד"ה ורב אשי, וראה "הערות".

ויש מי שפירש את צדדי הספק באופן אחר, והוא על פי מה שכתבו התוספות בקדושין כח א: ואומר רבי, שלא על כל ספיקות מגלגלין, שאם נתחייב לחבירו שבועה, אינו יכול לגלגל ולומר "הישבע לי שלא גנבת לי שום דבר מעולם", אלא דוקא בספק שיש לנו לחוש קצת, כגון שנעשה לו שותף או אריס.